

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності **072 Фінанси, банківська справа та страхування**
за магістерською програмою професійного спрямування
Корпоративні фінанси

на тему: **«Управління джерелами фінансування підприємства»**

Виконавець:
студент ФФБС

Кожин Дмитро Олександрович

/підпис/

Науковий керівник:
к.е.н., доцент

Лапiна Iрина Сергiївна

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Для успішного функціонування на споживчому ринку підприємству необхідна дієва ефективна комплексна система управління його діяльністю. У цьому контексті значним і суттєвим для підприємств є ефективний вибір джерел фінансування, які є невід'ємною складовою діяльності підприємства.

В умовах нестабільної ситуації в економіці державі, підвищеної конкуренції серед підприємств тощо, підприємства змушені шукати найбільш вигідні або нові джерела фінансування на ринку капіталів для здійснення своєї діяльності. У цьому і полягає актуальність обраної теми.

Теоретичні засади джерел фінансування були відображені в роботах таких відомих науковців, як Бірман А. М., Сичов Н.Г., Е. Нікбахт, І.О. Бланк, О.М. Бандурка, І.В. Зятківський, О.О. Терещенко, О.С. Філімоненков та інші.

Вивчення опублікованих праць і практики господарської діяльності свідчать про недостатнє висвітлення принципово важливих питань, пов'язаних з формуванням ефективної політики джерел фінансування з урахуванням специфіки підприємств. Дотепер залишаються недостатньо розробленими критерії та система показників оцінки ефективності фінансування підприємств, а також питання з визначенням оптимальної структури джерел фінансування.

Мета дослідження. Головна мета даної роботи - проаналізувати організацію і ефективність формування джерел фінансування підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад», виявити основні проблеми в управлінні фінансовими ресурсами і дати рекомендації по удосконаленню напрямків ефективного використання фінансових ресурсів.

Відповідно до сформульованої мети було визначено і вирішено комплекс теоретичних, науково-методичних і практичних задач:

- визначити сутність, склад та структуру джерел фінансування підприємства;
- вивчити основи формування фінансових ресурсів підприємства;

- оцінити та проаналізувати фінансовий стан підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад»;
- дослідити динаміку і структуру джерел фінансування підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад»;
- проаналізувати ефективність використання власних та позикових коштів підприємства;
- розглянути оптимізацію структури джерел фінансування підприємства;
- обґрунтувати напрямки удосконалення системи управління джерелами фінансування підприємства.

Об'єктом дослідження є економічні процеси, що відображають особливості ефективного використання фінансових ресурсів та їх формування підприємством.

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методичних та практичних аспектів формування фінансових ресурсів підприємств.

Методи дослідження. У роботі для вирішення поставлених задач було використано наступні методи: монографічний – для вивчення та теоретичного узагальнення сучасних наукових досліджень з питань управління джерелами фінансування підприємства; порівняльний аналіз – для зіставлення фактичних даних діяльності підприємства різних періодів; графічний – для наочного відображення результатів дослідження; абстрактно-логічний метод – у процесі формування теоретичних узагальнень та висновків.

Інформаційною базою дослідження виступають нормативно-правові акти, що регламентують організацію фінансової діяльності підприємств; Інтернет-ресурси; монографічні, періодичні та довідкові публікації; фінансова звітність ТОВ «Телекарт-Прилад»; результати власних досліджень і розрахунків.

Матеріали дослідження були висвітлені на IV Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Сучасні інструменти управління корпоративними фінансами» (ДВНЗ

«Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», 2020 рік.)

Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків.

У першому розділі роботи вивчаються та систематизуються поняття та терміни щодо сутності джерел фінансування підприємств. Для цього досліджуються наукові джерела, які займаються питаннями управління джерелами фінансування підприємств, аналізується велика кількість різних точок зору різних науковців. У другому розділі проводиться аналіз фінансової діяльності підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад»: аналізуються основні показники фінансової діяльності, оцінюється структура капіталу і фінансових ресурсів, та фінансовий стан підприємства у цілому. В третьому розділі спираючись на проведений аналіз діяльності підприємства розглянуті заходи щодо вдосконалювання управління джерелами фінансування підприємства. Обґрунтована їх ефективність.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні засади управління джерелами фінансування підприємства»* розглянуті економічний зміст та класифікація джерел фінансування. Проаналізовані структури та механізм джерел фінансування підприємства.

У другому розділі *«Аналіз управління джерелами фінансування на підприємстві ТОВ «Телекарт-Прилад»»* проведена оцінка та аналіз основних показників діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад», а також фінансового стану та основних показників джерел фінансування підприємства.

У третьому розділі *«Шляхи удосконалення системи управління джерелами фінансування підприємства»* розглянуто оптимізацію структури капіталу, зроблені висновки щодо удосконалення та підвищення управлінням джерелами фінансування, розроблена двофакторна економічна модель для прогнозування фінансових ресурсів підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад».

ВИСНОВКИ

В цій роботі були розглянуті сучасні теоретичні аспекти, які стосуються теми диплому. Для одних підприємств найбільш вигідною можливістю є використання внутрішніх джерел фінансування, а для інших – зовнішніх. Але кожне підприємство має можливість самостійно вибирати схеми і джерела обліку, які йому вигідні і які залежать від форми організації господарської діяльності підприємств. Основними напрямками вдосконалення джерел фінансування на підприємстві можуть бути зменшення обсягу активів, а саме зменшення дебіторської заборгованості та своєчасне погашення кредиторської заборгованості.

В результаті розглянутих варіантів фінансування підприємства можна відзначити, що політика оптимізації структури капіталу спрямована на збільшення частки власного капіталу, що забезпечило б стабільну фінансову діяльність підприємства. Фінансування може бути покращено за рахунок внутрішніх методів, за рахунок зниження витрат, раціоналізації використання коштів, а зовнішні методи – за рахунок залучення позикового і залученого капіталу. Ефективність фінансової діяльності товариства повинна

ґрунтуватися на раціональному, економічному використанні фінансових ресурсів.

Таким чином, на підприємстві можуть бути різні альтернативи залученню капіталу. Звичайно, не можна давати однозначні рекомендації щодо вибору тієї чи іншої форми фінансування. В одних випадках фінансові ресурси повинні формуватися за рахунок збільшення власного капіталу, в інших – на основі залучення додаткових кредитів. Для одних підприємств вигідніше використовувати внутрішні джерела фінансування, для інших – зовнішні.

Основними напрямками удосконалення джерел фінансування на підприємстві може бути зниження величини активів, а саме зменшення дебіторської заборгованості та своєчасне погашення кредиторської заборгованості. Фінансова діяльність підприємства має бути спрямована на забезпечення систематичного надходження й ефективного використання фінансових ресурсів, дотримання розрахункової і кредитної дисципліни, досягнення раціонального співвідношення власних і залучених коштів, фінансової стійкості з метою ефективного функціонування підприємства. До тих пір, поки розмір додаткового доходу, який забезпечується залученням позикових ресурсів, перебиває видатки на обслуговування кредиту, фінансовий стан суб'єкта господарювання залишається стабільним.

Проаналізовано ряд факторів та чинників, які безпосередньо впливають на діяльність, фінансову стійкість та джерела фінансування ТОВ «Телекарт-Прилад», серед них можна виділити такі показники : основні фінансові показники, ділової активності, фінансового стану та стійкості, автономії підприємства, показники, які формують джерела фінансування, майнового стану, ліквідності, рентабельності та ін.

Ці показники висвітлюють ряд проблем, які має підприємство, це саме: фінансові ризики компанії, її платоспроможність, формування джерел фінансування, які безпосередньо пов'язані з фінансовою стійкістю, тощо.

Аналіз всіх отриманих даних проводився за допомогою форм фінансової звітності, а саме: Ф1 «Баланс», Ф2 «Звіт про фінансові результати», Ф3 «Звіт про рух грошових коштів», Ф4 «Звіт про власний капітал» за 2017-2019 роки. Було запропоновано сучасні аспекти та підходи стосовно вирішення цих питань, висвітлено ряд факторів, які впливають на нормативне значення показників, та надані поради щодо поліпшення стану та діяльності підприємства.

Залучений капітал значно перевищує власний капітал та темп його приросту більший за відповідний темп приросту власного капіталу, що є негативним явищем і як результат призводить до втрати рівня фінансової стійкості підприємства.

Коефіцієнт фінансової автономії має дуже низьке значення, а саме в 2018 в порівнянні з 2017 зменшився на 0.072, а в 2019 в порівнянні з 2018 збільшився на 0.023, це свідчить про високий рівень ризиків і низьку стійкість компанії в середньостроковій перспективі.

Коефіцієнт концентрації позикового капіталу більш менш стабільний, але теж виходить за рамки нормативних показників, він збільшився на 0.072 в 2018 в порівнянні з 2017, та зменшився на 0.023 в 2019 в порівнянні з 2018, це також свідчить про те, що рівень фінансових ризиків також є високим.

Коефіцієнт фінансової залежності показує, що компанія ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД» зменшує свою фінансову залежність в порівнянні 2019 та 2018 роками, а саме на 0,5, але показник відходить від нормативних значень, тому знову можна зробити висновок про те, що фінансової ризики компанії знаходяться на не прийнятному рівні.

Розрахунок коефіцієнта співвідношення позикового і власного капіталу показує нам, що залучений капітал значно перевищує власний капітал, він знов ж таки відходить від нормативного, в 2018 зростає в порівнянні з 2017 на 1.268, та зменшується на 0.498 у 2019 р. Це все свідчить про те, що підприємство може втратити фінансову стійкість.

Розглянуто та вибрано певні методи поліпшення структури капіталу, додатково проаналізовано певні показники, які показують для аналізованого підприємства якою буде оптимальна структура джерел фінансування, як доцільно буде відповідне використання співвідношення власного та позикового капіталу. Результати проведеного дослідження також свідчили, як залучення кредиторської заборгованості впливає на фінансову стійкість підприємства. Також було зрозуміло завдяки чому формується фінансова структура капіталу ТОВ «Телекарт-Прилад».

З аналізу показників було виявлено порушення, які можуть призвести до фінансової нестабільності, порушення платоспроможності та великих фінансових ризиків на ТОВ «Телекарт – Прилад», тому запропонуємо певні заходи, які можуть цьому запобігти, а саме :

- Якщо платоспроможність вже порушена, то бажаним заходом є вкладання додаткових коштів власниками або залучення стороннього інвестора. Якщо ж ліквідність компанії в нормі, і вона здатна збалансувати вхідні і вихідні грошові потоки, то заходи щодо підвищення стійкості компанії можуть бути не терміновими. Для цього компанія може, наприклад, реінвестувати отриманий прибуток протягом наступних кількох років.
- необхідно шукати шляхи залучення додаткових позикових коштів, але це необхідно робити тільки в разі очікуваного підвищення рентабельності інвестицій (або власного капіталу). Якщо кожна залучена гривня коштів дозволить генерувати фінансовий результат вище вартості використання позикових коштів, то така дія є доцільною.
- Залучати додаткові позикові кошти кредитних організацій, банків, інших підприємств і т.д. Це дозволить активізувати виробничу і збутову діяльність, що призведе до збільшення фінансового результату роботи компанії або дозволить досягти інших цілей.
- Збільшувати суми власного капіталу. А це наприклад: реінвестування прибутку, додаткова емісія акцій, емісія облігацій (на період більше

року), отримання кредиту від банку, отримання кредитних коштів від інших підприємств і т.д.

- залучати кошти власників або інвесторів, реінвестувати прибуток у роботу компанії і т.д. Якщо є можливість інтенсифікувати діяльність, то бажано залучати додаткові позикові кошти.

Впровадження запропонованих заходів дасть змогу підвищити виробничий потенціал підприємства, тобто розширити перспективи його розвитку в майбутньому і зберегти позитивні тенденції зростання ринкової вартості.

АНОТАЦІЯ

Кожин Д.О. «Управління джерелами фінансування підприємства»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності
«072 Фінанси, банківська справа та страхування» за магістерською програмою
«Корпоративні фінанси»,
Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2020.

У дипломній роботі досліджено теоретичні основи управління джерелами фінансування підприємства.

Наведено методичні засади оцінки джерел фінансування підприємства. В роботі проаналізовано підходи до оцінки джерел фінансування підприємства. В аналітичному розділі проведено аналіз виробничо-господарської, зовнішньої та фінансової сфери підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад», в ході якого були досліджені: основні фінансові показники діяльності підприємства, показники фінансової стійкості, показники рентабельності, показники ліквідності, показники джерел фінансування підприємства, показники ділової активності, показники майнового стану та показники фінансової залежності.

У дипломній роботі запропоновано ряд заходів, спрямованих на підвищення рівня управління джерелами фінансування підприємства.

Ключові слова: підприємство, управління джерелами фінансування, фінансова діяльність, власний капітал, позиковий капітал, фінансовий леверидж, ділова активність, фінансова стійкість.

ANNOTATION

Kozhyn D. A. "Management of sources of financing of enterprises»

Qualifying work for a master's degree in the specialty
"072 Finance, Banking and Insurance" for the master's program "Corporate Finance",
Odessa National Economic University. - Odessa, 2020.

In the diploma work the theoretical bases of management of sources of financing of enterprises.

Methodological bases for assessing the sources of financing of an enterprise are presented. The paper analyzes approaches to assessing the sources of financing of an enterprise. In the analytical section, an analysis of the production, economic, external and financial sphere of the enterprise of LLC "Telekart-pribor" was carried out, during which the main financial indicators of the enterprise's activity, indicators of financial stability, indicators of profitability, liquidity indicators, indicators of sources of financing of the enterprise, indicators of business activity, indicators of property status and indicators of financial dependence were studied.

The thesis proposes a number of measures aimed at improving the level of management of sources of financing of the enterprise.

Keywords: enterprise, management of financing sources, financial activity, equity, borrowed capital, financial leverage, business activity, financial stability.